

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 17.07.2006
COM(2006) 400 konč.

ZELENA KNJIGA

**O NAVZKRIŽJU ZAKONOV V ZVEZI Z ZAKONSKIM PREMOŽENJSKIM
RAZMERJEM ZAKONCEV, KI OBRAVNAVA ZLASTI VPRAŠANJE SODNE
PRISTOJNOSTI IN VZAJEMNEGA PRIZNAVANJA**

(predložila Komisija)

{SEC(2006) 952}

1. UVOD

Ta zelena knjiga odpira široko posvetovanje o pravnih vprašanjih, ki se pojavljajo v mednarodnem okviru na področju zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev in premoženjskih posledic drugih oblik zveze. Predstavi različne vidike tega področja, za katere je očitno treba sprejeti zakonska pravila na ravni Skupnosti.

Komisija poziva vse zainteresirane, da ji pošljejo svoje odgovore kot tudi kakršen koli drug koristen prispevek do 30.11.2006 na naslednji naslov:

Evropska komisija

Generalni direktorat za pravosodje, svobodo in varnost

Enota C1 – Civilno sodstvo

B – 1049 Bruselj

Telefaks: 32 (0) 2 299 64 57

Elektronski naslov: jls-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Osebe, ki bodo sodelovale pri tem posvetovanju, morajo navesti, če nasprotujejo objavi svojih odgovorov in pripomb na spletni strani Komisije.

POJMOVNIK

Mednarodna sodna pristojnost: Sposobnost sodišč neke države, da razsojajo o mednarodnem sporu.

Navzkrižje zakonov: okoliščine v katerih se lahko uporabi dve ali več nacionalnih zakonodaj za razmerja (dejanja, pogodbe, družinske odnose itd...), ki so povezana z več kot eno državo. Kolizijska pravila določajo, katera zakonodaja je najbolj primerna za ureditev zadevnega pravnega razmerja.

Predporočna pogodba: Pogodba, sklenjena pred poroko, zaradi ureditve premoženjskega razmerja med zakoncema.

Eksekvatura: (Priznanje izvršljivosti tuje sodne odločbe): Postopek, ki dovoljuje na ozemlju države izvršitev sodne odločbe, arbitražne odločitve, notarskega zapisa ali sodne poravnave, izrečenih ali izročenih v tujini.

Forum: Sodišče, pristojno za spor, ali sodišče, ki obravnava spor.

Zakonsko premoženjsko razmerje zakoncev: Premoženjske pravice med zakoncema („*lastninske pravice med zakoncema*“). Zakonska premoženjska razmerja zakoncev združujejo pravna pravila, ki se nanašajo na finančna razmerja med zakoncema, ki izhajajo iz njune zakonske zveze, in nasproti tretjim, zlasti nasproti njunim upnikom.

Registrirana partnerska skupnost: Življenjska skupnost dveh oseb, ki živita v paru in sta to zvezo registrirali pri javnem organu, določenim z zakonom države članice njunega bivališča. Za zeleno knjigo ta kategorija vključuje tudi zveze neporočenih parov, zvezanih z „registrirano pogodbo“ vrste francoskega „pacs“¹

Svobodna zveza (ali izvenzakonsko skupno življenje ali izvenzakonska skupnost – konkubinat): Kadar dve osebi živita skupaj stalno in neprekinjeno, ne da bi bilo to razmerje registrirano pri kakem organu.

Sprejetje evropskega pravnega akta na področju „zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev“ je že bilo na seznamu prednostnih nalog Dunajskega akcijskega načrta² iz leta 1998. Program ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah³, ki sta ga sprejela Svet in Komisija konec leta 2000, predvideva pripravo pravnega akta o sodni pristojnosti, priznavanju in izvajanju odločb na področju „zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev in premoženjskih posledic prenehanja življenjske skupnosti neporočenih parov“. V Haaškem programu, ki ga je Evropski svet sprejel 4. in 5. novembra 2004, in v katerem je za prvo prednostno nalogo določeno izvajanje tega programa vzajemnega priznavanja, kakor tudi v akcijskem načrtu Sveta in Komisije za njegovo izvajanje, je bila Komisija pozvana, da predloži zeleno knjigo o „navzkrižju zakonov v zvezi z zakonskim premoženjskim razmerjem zakoncev, ki naj zlasti obravnava vprašanje sodne pristojnosti in vzajemnega priznavanja“^{4 5}.

Da bi se preučili vsi premoženjski vidiki družinskega prava, zelena knjiga rešuje vprašanja z istočasno obravnavo področij zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev in premoženjskih posledic drugih oblik zveze. Dejansko v vseh državah članicah pari živijo čedalje pogostejše izven zakonske zveze. Da bi se upoštevala ta nova družbena resničnost, program vzajemnega priznavanja navaja, da je treba obravnavati tudi vprašanje premoženjskih posledic prenehanja življenjske skupnosti neporočenih parov. Območje pravice mora dejansko odgovarjati na konkretne potrebe državljanov.

Povečana mobilnost oseb znotraj prostora brez notranjih meja se kaže zlasti v precejšnjem povečanju števila zvez vseh oblik med državljani različnih držav članic ali s prisotnostjo teh parov v državi članici, kjer nimajo državljanstva, ki so pogosto povezane s pridobitvijo premoženja na ozemlju več držav Unije. Predhodna študija, ki jo je naročila Komisija leta 2002⁶, je pokazala, da je več kot 5 milijonov tujih državljanov, državljanov držav članic, prebivalo v drugi državi članici Unije, medtem ko se je število tujcev, ki niso državljani EU, prebivajočih v Uniji, povečalo v letu 2000 na približno 14 milijonov oseb. Ta študija ocenjuje, da je skoraj 2,5 milijonov nepremičnin v posesti zakoncev in so v državi članici, ki ni država njihovega bivališča. Študija vplivov⁷ Komisije v zvezi z njenim predlogom uredbe o pravu, ki

¹ Glej Študijo o zakonskih premoženjskih razmerjih med zakoncema in o premoženju neporočenih parov v mednarodnem zasebnem pravu in notranje pravo držav članic Unije, 30. april 2003, Consortium ASSER-UCL, ki jo je naročila Komisija, strani 206 in naslednje
http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

² UL C 19, 23.1.1999

³ UL C 12, 15.1.2001

⁴ Haaški program, „Krepitev svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji“, vključen v sklepih predsedstva Evropskega sveta z dne 4. novembra 2004.

⁵ Akcijski načrt Sveta in Komisije za izvajanje Haaškega programa za krepitev svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji; UL C 198, 18.8.2005 str.1

⁶ Glej opombo št. 1

⁷ Ta študija vpliva bo objavljena v istem času, ko bo Komisija sprejemala ta predlog.

se uporablja, in pristojnosti na področju razveze, je pokazala, da je število mednarodnih razvez v Uniji približno 170 000 primerov na leto, kar pomeni 16 % vseh razvez.

Do praktičnih in pravnih težav pogosto pride v trenutku delitve in/ali upravljanja premoženja teh parov. Te težave so pogosto povezane z velikimi razlikami med pravili, tako v materialnem pravu kakor v mednarodnem zasebnem pravu, ki urejajo premoženjske posledice zakonske zveze in drugih oblik zveze v državah članicah.

2. ZAKONSKA PREMOŽENJSKA RAZMERJA ZAKONCEV

Področje zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev je izključeno iz do zdaj sprejetih pravnih aktov Skupnosti. Sicer pa so Haaško konvencijo o pravu, ki se uporablja za zakonska premoženjska razmerja zakoncev z dne 14. marca 1978, ratificirale le Francija, Luksemburg in Nizozemska.

Ker uskladitev pravil materialnega prava za zdaj ni predvidena, bo ta zelena knjiga obravnavala temeljno vprašanje navzkrižja zakonov. Povzetek pravil notranjega prava v državah članicah je v prilogi k tej zeleni knjigi.

Področje uporabe kolizijskih pravil bi lahko zajemalo široko paleto vprašanj (veljavnost pogodb, likvidacija in delitev premoženja itd.).

Vprašanje sodne pristojnosti bo seveda obravnavano, zlasti da se zagotovi skladnost med prihodnjimi pravili in tistimi, ki se nanašajo na sodne postopke na področju razveze in nasledstva. Prav tako je treba iskati rešitve, ki bi strankam dovoljevale okvir za samostojno izbiro pristojnega sodišča.

Premoženjski vidiki zakonskih zvez so pogosto obravnavani na nesporen način. Da bi poenostavili nalogo oseb, ki delujejo na področju pravosodja, in da bi se učinkovito lotili konkretnih problemov državljanov, je treba prav tako upoštevati vlogo in pristojnost izvensodnih organov in tudi priznavanje izvensodnih dokumentov in aktov, ki jih ti organi izdajo.

Nazadnje bi evropska zakonodaja brez dvoma morala prav tako olajšati življenje državljanov s tem, da bi predvidela registracijo zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev v državah članicah.

2.1. Področje uporabe

Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003⁸ o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo, ki je začela veljati 1. marca 2005, ne zajema premoženjskih posledic prenehanja zakonske zveze.

Razumljivo je, da bi področja, ki jih že zajemajo prejšnji pravni akti, kakor so preživitinske obveznosti, ki so predmet Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001⁹ o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah od 1. marca 2002, in predloga uredbe Komisije o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih

⁸ UL L 338, 23.12.2003, str. 1

⁹ UL L 12, 16.1.2001, str. 1.

odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah¹⁰, morala biti izključena iz področja uporabe prihodnjega pravnega akta.

Prav tako bi bilo treba preveriti, ali je treba v prihodnjem pravnem aktu zajeti tudi druge osebne vidike zakonske zveze, če bi imeli posledice za premoženje para (na primer pravica zastopanja med zakoncema, zaščita družinskega prebivališča, prispevek k stroškom zakonskega življenja itd.).

Področje zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev pa po tradiciji ureja tako premoženjske posledice, ki izhajajo iz prenehanja zakonske zveze, kakor tiste, ki nastanejo med trajanjem zakonske zveze. Tako se dolgovi, nastali v času skupnega življenja, ki izhajajo iz skupnih listin ali listin enega od zakoncev, pripišejo njunemu skupnemu premoženju ali premoženju enega od zakoncev, da se breme deli med zakoncema in nasproti tretjim.

Vprašanje 1:

a) Ali je treba poleg premoženjskih posledic, ki izhajajo iz zakonske zveze, v prihodnji pravni akt vključiti tudi nekatere osebne vidike zakonskega premoženjskega razmerja zakoncev, ki jih prej navedeni pravni akti ne zajemajo? Če je odgovor pritrdilen, katere?

b) Ali naj se prihodnji pravni akt nanaša na premoženjske posledice, ki izhajajo iz teh odnosov v času skupnega življenja, ali le na tiste v trenutku prenehanja življenjske skupnosti ali prenehanja zveze?

2.2. Kolizijska pravila

2.2.1. Navezne okoliščine in izbira prava, ki se uporablja

Da bi se poenostavila naloga oseb, ki delajo na področju pravosodja, bi morala prihodnja pravila biti splošno veljavna, to je omogočati, da se na enak način uporablja pravo države članice ali pravo tretje države.

Določitev prava, ki se uporablja za zakonska premoženjska razmerja zakoncev, predvideva ugotovitev ene navezne okoliščine ali več.

Na koncu bo treba določiti, ali mora biti izbrana navezna okoliščina ista za vse vidike zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev, zajetih v pravu, ki se uporablja, ali pa je treba uporabiti različne okoliščine za nekatere vidike tega položaja („razmejitev prava“)? Tukaj gre predvsem za nepremičnine, za katere je včasih uporabljena navezna okoliščina pravo države, v kateri zakonca prebivata.

Vprašanje 2:

a) Katero navezno okoliščino uporabiti za določitev prava, ki se uporablja na področju zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev? In v katerem prednostnem vrstnem redu, kadar gre za več takih naveznih okoliščin (na primer: prvo običajno bivališče zakoncev, njuno državljanstvo? Druge navezne okoliščine?)

¹⁰ COM(649) 2005 konč., 15.12.2005 2005/0259 (CNS)

b) Če se prihodnji pravni akt uporablja za vse premoženjske posledice, ki izhajajo iz zakonske zveze, ali je treba predvideti ista merila tako za trajanje zveze, kakor za prenehanje te zveze?

Vprašanje 3:

Ali je treba uporabiti enako navezno okoliščino za vse vidike položaja, zajete v pravu, ki se uporablja, ali bi lahko uporabili različne okoliščine za različne vidike („razmejitev“)? Če je odgovor pritrdilen, katere razmere je treba upoštevati?

Poleg tega je treba razmisliti o rešitvi za primer, kadar se ena navezna okoliščina ali več okoliščin, ki jih predvideva kolizijsko pravilo (na primer bivališče), spremenijo ali se s časom premestijo. Haaška konvencija z dne 14. marca 1978 tako dopušča samodejno spremembo prava, ki se uporablja za zakonsko premoženjsko razmerje zakoncev, kadar sta zakonca spremenila bivališče ali državljanstvo (člen 7), če nista že sama določila prava, ki se uporablja, ali sestavila predporočne pogodbe. Posledice spremembe prava, ki se uporablja za premoženjsko razmerje med zakoncema, lahko imajo retroaktivni učinek ali pa tudi ne, odvisno od nacionalnih rešitev.

Vprašanje 4:

Ali je treba dopustiti samodejno spremembo prava, ki se uporablja za zakonsko premoženjsko razmerje zakoncev, kadar se spremenijo nekatere navezne okoliščine, kakor je običajno bivališče zakoncev?

Če je odgovor pritrdilen, ali ima lahko ta sprememba retroaktiven učinek?

2.2.2. Avtonomija volje strank

Večina držav članic dopušča, da zakonca izbereta pravo, ki se uporablja na področju zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev. Če bo ta izbira predvidena tudi v prihodnjem pravnem aktu, je seveda treba predvideti omejeno število naveznih okoliščin, zlasti tistih, ki so dejansko povezane z zakoncema (na primer: pravo države običajnega bivališča ali državljanstva enega ali obeh zakoncev itd.). Poleg tega je treba preučiti, ali naj bi za izbiro prava, ki se uporablja, bilo potrebno izpolnjevanje formalnosti in, če bo ugotovitev pritrdilna, katere so te formalnosti.

Treba je preučiti, ali naj bi bil sporazum med zakoncema časovno omejen ali ne, ali naj se uporabi le v primeru prenehanja zveze ali tudi za čas skupnega življenja strank. V tem primeru, je treba poskrbeti, da niso oškodovane pravice tretjih.

Vprašanje 5:

a) Ali je treba zakoncema dopustiti možnost, da si sama izbereta pravo, ki se uporablja za njuno premoženjsko razmerje? Če je odgovor pritrdilen, katere navezne okoliščine je treba upoštevati, da se ta izbira omogoči?

b) Ali naj se omogoči tudi različna izbira, kar bi povzročilo, da bi za določen del imetja veljalo eno pravo in za drugi del imetja drugo pravo?

c) Ali naj bi bilo možno odločiti se za to izbiro ali jo spremeniti kadarkoli pred sklenitvijo zakonske zveze in med njenim trajanjem ali le v določenem trenutku (v času prenehanja te zveze)?

d) Ali naj ima v tem primeru sprememba, kadar se spremeni pravo, ki se uporablja, retroaktivni učinek?

Vprašanje 6:

Ali je treba uskladiti formalne zahteve sporazuma?

2.3. Pravila o pristojnosti

2.3.1. Pristojnost sodnih organov

Države članice so sprejele zelo različna merila za določitev mednarodne sodne pristojnosti na področju zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev.

Treba je upoštevati veljavna pravila Skupnosti, zlasti prej navedeno Uredbo (ES) št. 2201/2003, ki ureja nekatere osebne posledice zakonske zveze. Poleg tega bi bilo treba upoštevajoč interese, na katere bo vplival prihodnji pravni akt, ohraniti določeno stopnjo skladnosti med pravili o sodni pristojnosti in kolizijskimi pravili ter zakoncem zagotoviti izbiro sodišča.

Vprašanje 7:

a) Ali naj bo ob prenehanju premoženjskega razmerja z razvezo in s prenehanjem življenjske skupnosti sodnik, ki je pristojen na tem področju v skladu z Uredbo št. 2201/2003, pristojen tudi za odločanje o likvidaciji premoženjskega razmerja?

b) Ali naj bo sodnik, pristojen za spore glede nasledstva, pristojen tudi za odločanje o likvidaciji premoženjskega razmerja?

Vprašanje 8:

a) Če ugotovitev ni pritrdilna, katera pravila o mednarodni sodni pristojnosti je treba sprejeti, zlasti za vprašanja premoženjske narave, do katerih pride v času trajanja zveze (npr.: darila med zakoncema, pogodbe med zakoncema)?

b) Ali je treba predvideti enotno splošno merilo ali bi bilo bolje določiti več alternativnih meril, kakor predvideva Uredba št. 2201/2003 (npr.: običajno bivališče, skupno državljanstvo)?

Vprašanje 9:

a) Ali je mogoče predvideti, da en sam sodnik odloča o vseh vrstah imetja, premoženjih in nepremičninah, čeprav so na ozemlju več držav članic?

b) Kadar je v sporu udeležen tretji, ali naj se uporabljajo skupna pravna pravila?

Vprašanje 10:

Ali je mogoče strankam zagotoviti, da izberejo pristojno sodišče? Če je odgovor pritrdilen, na kakšen način?

Vprašanje 11:

Ali bi bilo koristno omogočiti prenos ene zadeve s sodišča ene države članice na sodišče druge države članice na tem področju? Če je odgovor pritrdilen, pod katerimi pogoji?

2.3.2. *Pristojnost izvensodnih organov*

Upoštevajoč pomembnost funkcij, ki jih opravljajo izvensodni organi na tem področju (zlasti notarji, odvetniki), bi bilo koristno urediti vprašanje njihove pristojnosti. Treba je tudi preučiti, ali bi pari lahko opravili nekatere formalnosti pri organih države članice njihovega bivališča, čeprav je glavno pravilo o pristojnosti za to določilo organ druge države članice.

Vprašanje 12:

Ali je za izvensodne organe treba predvideti pravila o pristojnosti? Če je odgovor pritrdilen, ali je treba uporabiti merila za pristojnost, podobna tistim, ki se uporabljajo za sodne organe? Ali se je v ta namen treba zgledovati po široki opredelitvi izraza „pristojnost“ v členu 2 Uredbe (ES) št. 2201/2003?

Vprašanje 13:

Ali je treba dovoliti, da je organ, odgovoren za likvidacijo in delitev premoženja, pristojen tudi, kadar je del premoženja izven ozemlja, kjer organ izvaja svoje pristojnosti?

Vprašanje 14:

Če odgovor ni pritrdilen, ali je treba določiti, da se nekatere formalnosti lahko opravijo pri organih druge države članice, ki ni država, določena z glavnim pravilom o sporu glede pristojnosti?

2.4. Pravila o priznavanju in izvrševanju

2.4.1. Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb

Z določitvijo usklajenih pravil o pravu, ki se uporablja, in pristojnosti bodo prihodnji pravni akti dosegli zelo visoko stopnjo medsebojnega zaupanja in tako vmesni ukrepi za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb ne bodo več potrebni.

Vprašanje 15:

Ali naj bi prihodnji evropski pravni akt odpravil eksekvaturu (priznanje izvršljivosti tuje sodne odločbe) sodb na svojem področju uporabe? Če tega ni, kakšne razloge za nepriznavanje sodnih odločb je treba predvideti?

Vprašanje 16:

Ali se lahko predvidi, da so sodne odločbe na področju premoženjskih posledic zakonske zveze, izdane v eni državi članici, priznane v celoti, tako da je omogočen vpis sprememb v zemljiško knjigo v drugih državah članicah, brez drugih uradnih postopkov? Ali se je v ta namen mogoče zgledovati po členu 21(2) Uredbe (ES) št. 2201/2003?

2.4.2. Priznavanje in izvrševanje izvensodnih listin

Glede na pomembno vlogo, ki jo imajo izvensodni organi bi bilo treba tudi olajšati priznavanje izvensodnih listin, ki jih pripravijo izvensodni organi.

Vprašanje 17:

Ali se ista ureditev priznavanja in izvrševanja kakor za sodne odločbe lahko uporabi za listine, ki so jih izdali izvensodni organi, kakor so predporočne pogodbe?

Če odgovor ni pritrdilen, katera ureditev naj se uporabi?

2.5 Registracija in obveščanje javnosti o zakonskih premoženjskih razmerjih zakoncev

Treba bi bilo izboljšati obveščanje javnosti o zakonskih premoženjskih razmerjih zakoncev v Uniji, da bi bila zagotovljena pravna varnost za vse zadevne stranke, zlasti za upnike. Prav tako bi bilo zaželeno, da bi bili zakonci oproščeni obveznosti ponovnega opravljanja formalnosti obveščanja o spremembah, ki se nanašajo na njihovo zakonsko premoženjsko razmerje, pri vsaki spremembi bivališča.

Vprašanje 18:

Kako izboljšati registracijo zakonskih premoženjskih razmerij zakoncev v Uniji? Ali je treba predvideti vzpostavitev sistema registracije v vseh državah članicah?

In kako s tem sistemom zainteresiranim osebam zagotoviti potrebne informacije?

3. DRUGE OBLIKE ZVEZ

Precejšnje povečanje števila neporočenih parov v državah članicah se kaže tudi v ustreznem povečanju mednarodnih pravnih položajev, s katerimi se srečujejo. Zakonodaja Skupnosti se loteva starševske odgovornosti za otroke neporočenih parov že v Uredbi (ES) št. 2201/2003 in z Uredbo (ES) št. 44/2001 področja preživitinskih obveznosti.

3.1. Registrirane partnerske skupnosti

Države članice vse bolj omogočajo pogodbe in partnerske skupnosti, registrirane pri javnih organih¹¹. To vprašanje je zato še posebej v interesu teh držav, vendar tudi drugih, ki se lahko srečujejo z različnimi pravnimi problemi, ki nastanejo ob prenehanju teh registriranih zvez, povezanih na primer s prisotnostjo enega partnerja ali imetja teh partnerjev na njihovem ozemlju.

3.1.1. Kolizijska pravila

Na splošno kolizijska pravila, ki se uporabljajo za zakonska premoženjska razmerja zakoncev, niso bila prenesena na druge obstoječe oblike partnerstva. Zato bi bilo treba poiskati različna merila za premoženjske posledice, ki izhajajo iz registriranih partnerskih skupnosti.

Vprašanje 19:

a) Ali je treba predvideti posebna kolizijska pravila za premoženjske posledice, ki izhajajo iz registriranih partnerskih skupnosti?

b) Ali naj bo pravo, ki se uporablja za urejanje premoženjskih posledic registriranih partnerskih skupnosti, pravo države, kjer je bila ta partnerska skupnost registrirana? Ali kako drugo pravo?

c) Ali naj pravo, ki je bilo določeno, ureja celotno zadevno področje, ali pa je treba uporabiti druga merila, kakor je pravo države, v kateri je imetje?

3.1.2. Pristojnost sodnih organov

Samo nekaj držav članic je sprejelo posebna pravila o sodni pristojnosti na področju premoženjskih posledic neporočenih parov. Uredba (ES) št. 2201/2003 se ne uporablja za prenehanje registriranih partnerskih skupnosti, ki ne sodijo na njeno področje uporabe. Uredba (ES) št. 44/2001, ki se ne uporablja za zakonska premoženjska razmerja zakoncev, pa bi se lahko v nekaterih primerih uporabila za premoženjske posledice registriranih partnerskih skupnosti (npr.: pogodbeni ali nepogodbeni spori).

Organi države, kjer je bila partnerska skupnost registrirana, so pristojni za prenehanje registrirane partnerske skupnosti na svojem ozemlju. Zato bi bilo koristno določiti, kateri organi so pristojni, da odločajo na primer o delitvi premoženja ob prenehanju partnerske skupnosti s pridobljenim statusom registrirane partnerske skupnosti v tujini.

¹¹ Te države so Danska (1989), Švedska (1994), Nizozemska (1998), Belgija in Španija, Francija (1999), Nemčija (2000), Finska (2001), Portugalska, Luksemburg (2004) in Združeno kraljestvo (2005).

Vprašanje 20:

Ali je treba predvideti pravila o mednarodni sodni pristojnosti za urejanje premoženjskih posledic, ki izhajajo iz registriranih partnerskih skupnosti?

Če je odgovor pritrdilen, katera? Ali naj bo to izključno sodišče kraja registracije partnerske skupnosti (ki je že pristojno za prenehanje te skupnosti)? Ali naj temeljijo tudi na drugih merilih, kakor so na primer običajno bivališče toženca ali enega od partnerjev v okviru pristojnosti, ali državljanstvo enega od partnerjev?

3.1.3. Priznavanje in izvrševanje odločb o registriranih partnerskih skupnostih

Nekatere države članice dopuščajo priznavanje prenehanja registriranih partnerskih skupnosti v skladu s splošnim pravilom o priznavanju ali v skladu s pravili, ki se uporabljajo za odločbe, ki se nanašajo na zakonsko zvezo (npr. Nemčija in nordijske države).

Vprašanje 21:

Po kakšnih pravilih naj bodo sodbe, izdane v eni državi članici na področju premoženjskih posledic, ki izhajajo iz registrirane partnerske skupnosti, priznane v vseh državah članicah?

3.2. Dejanske zveze

Večina nacionalnih zakonodaj vsebuje nekatera pravila, določena z zakonom ali s pravno prakso, ki se nanašajo na pare, ki niso poročeni in tudi nimajo statusa registrirane partnerske skupnosti. Načeloma, kadar ni posebnih pravil, se pričakuje, da se bodo uporabila kolizijska pravila, ki se nanašajo na pogodbene obveznosti (Rimska konvencija iz leta 1980 o pravu, ki se uporablja za pogodbene obveznosti) in na civilno odgovornost ali na splošno zakon države, kjer je bila škoda storjena.

3.2.1. Kolizijska pravila

Vprašanje 22:

a) Ali je treba predvideti posebna kolizijska pravila za premoženjska razmerja, ki izhajajo iz dejanskih zvez (svobodnih zvez ali skupnega bivanja)?

b) Če je odgovor pritrdilen, katera?

c) Ali je treba v primeru, da ne, predvideti vsaj posebna pravila za posledice prenehanja teh zvez v povezavi s tretjimi osebami (odgovornost nasproti tretjim glede dolgov takih parov, pravice, ki jih eden ali oba v takem paru lahko uveljavljata nasproti tretjim (npr.: življenjsko zavarovanje...)?

d) Ali je treba, ko gre za nepremičnine, uporabiti izključno pravo države, v kateri je to imetje?

3.2.2. Pristojnost sodnih organov, priznavanje in izvrševanje sodnih odločb

Ta vprašanja so ostala v pravu nedodelana in na splošno se uporabijo običajna mednarodna pravila glede pristojnosti, kar pomeni zlasti, da lahko Uredba (ES) št. 44/2001 ureja nekatere premoženjske spore med partnerji v teh zvezah.

Vprašanje 23:

Ali je treba predvideti posebna pravila o sodni pristojnosti in priznavanju za urejanje premoženjskih razmerij, ki izhajajo iz dejanskih zvez?

V primeru, da odgovor na vprašanji 22 in 23 ni pritrdilen, bi bilo zaradi jasnosti in pravne varnosti državljanov in oseb, ki delajo v pravosodju, kljub vsemu koristno v prihodnjem pravnem aktu zbrati razpršena pravila, ki se že uporabljajo za premoženjske posledice prenehanja življenjske skupnosti teh parov (skupno imetje, stanovanje) v mednarodnih okoliščinah.